

Főszerkesztő és felelős szerkesztő:
Dr. Olosz Lajos
Lapfőigazgató és
CORVIN
Lapkiadó R. T.

DÉLI HÍRLAP

A timișorontali törvényes bej. sz. 83. (Dos. No. 934/1938).
Alapította:
Dr. VUCHETICH ENDRÉ
és **Dr. VARNAY ELEMÉR**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népközösség lapja

Közzétették a lengyel kormány válaszáat a Szovjet január 11-i nyilatkozatára

Anglia és az Egyesült Államok részvételével, négyhatalmi értekezleten kívánják rendezni a szovjet-lengyel kérdést

Most ismét Moszkván a sor, hogy nyilatkozzék — írja a brit sajtó

Son Posta: Csak életérdekeinknek megóvása készítheti Törökországot hadbalépésre

Meghiúsított újabb állórési kísérletek, elrekeszeli helyi befőirészek Dnebszknél

A londoni lengyel emigráns kormány — mint erről genfi tudósítás nyomán a Rador hírvirágosság is beszámol — tegnap közzétette a szovjet-lengyel viszonyra vonatkozó hivatalos orosz közleményre adott válaszát.

A lengyel választ nyilvánosságra hozatala előtt, Eden brit külügyminiszter nyújtotta át Gusev londoni szovjet nagykövetnek, — jegyzi meg a Stockholm's Tidningen című svéd lap londoni levelezője.

A lengyel válasz

A lengyel válasz tartalmáról szóló genfi Rador-jelentés mai politikai jelentésünk keretében közöljük. A Mikolajczyk-kormány, mint a válasz megállapítja, tudomásul veszi a Kreml január 11-én kiadott nyilatkozatát és oly megoldás érdekében, mely „mindkét félre nézve becsületese és elfogadható alapon jön létre”, hajlandó tárgyalásokba bocsátkozni. Ny érzelmi megoldás érdekében a lengyel kormány Nagy-Britannia és az Egyesült Államok közvetítését kéri.

Most ismét Moszkván a sor, hogy nyilatkozzék, — állapítják meg a lengyel válasszal kapcsolatban a londoni lapok. Brit körökben általában biztató válasznak tartják a lengyel közlést és valószínűnek tartják, hogy az angol kormány kérés a közvetítésre. Bizalommal várha-

zó, hogy Washington is készségesnek nyilatkozik a közvetítésre, — jegyzi meg a Basler Nachrichten című svájci lap tudósítója. A Times hangsúlyozza, hogy az orosz-lengyel viszony alakulása nemcsak a háború, hanem a béke jövő fejleményeivel is szorosan összefügg, éppen ezért „az államtudomány böcs művének” nevezi a lengyel kormány választ.

Washingtoni tudósítást ismertet az Afton Tidningen című svéd lap, mely szerint az Egyesült Államok külügyminisztere tegnap este közölte, hogy a londoni lengyel kormány azzal a kéréssel fordult az USA. kormányához, vegegyen részt a szovjet-lengyel ellentétek elsimításában. Az északamerikai külügyminisztérium sürgős tanulmányozás tárgyává tette a lengyel kérelmet.

Az Aftonbladet című svéd lap azzal a megállapítással kapcsolatban, hogy a lengyel emigráns kormány angol-amerikai szövetségére, kör Lengyelország jövő határára vonatkozóan, valószínűnek tartja, hogy ez a kérdés a Londonban ülésű Európa-bizottság napirendjének is egyik legfőbb pontja lesz. Az Európa-bizottság — mint Lisszabonból jelentik — W y n a n t londoni USA-nagykövét elnökletével tegnap tartotta meg első ülését.

Berlin és az inváziós hírek

„Németország nemcsak felkészült az invázióra, de egyenesen vár rá, — mon-

dotta a napokban a Wilhelmstrasse katonai szóvivője a külföldi sajtó képviselői előtt, az atlanti védőfal lövegeinek, páncéltörőinek és egyéb fegyvereinek, valamint a mélyen kiépített elhárító állásrendszerének ismertetése kapcsán.

A Neue Zürcher Zeitung című svájci lap berlini levelezője „Berlin várja az inváziót” című cikkében a vonatkozásban a következőket írja:

— Bármielyen tartózkodóan is foglalkozik általában a német nyilvánosság az előzőlens témájával, mégis nyilvánvaló, hogy a német hadvezetésnek fokozott időszerepesség tulajdonít ennek a kérdésnek. A német sajtóban szaporodnak az invázió kérdésével foglalkozó hangok. Természetes, hogy a lapok hangsúlyozzák, a nyugat-európai német védelmi berendezések a tökéletesség legnagyobb fokát érték el, hogy készen álljanak esetleges szövetséges előzőlens minden eshetőségére. Valamennyi cikk mutatja, hogy Németországban feltétlenül számítanak az invázióra, mégpedig közelebbi, vagy legalább is nem távoli időpontban. Az orosz féli offenzíva, amely ugylátszik tetőpontjához közeledik, nem tereli el a német közvélemény figyelmét a nyugaton készülő eseményekről. Németországban semmiesetre sem tekintik szédíthetőnek azt a tényt, hogy az angol és amerikai nyilvánosság előtt állandóan foglalkoznak az előzőlens kérdéssel, csodálkoznak azonban azon, hogy az

angolszás sajtó nyíltan ír nemcsak az invázió idopontjáról, hanem taktikai részleteket is megvitát, látszatra a legnagyobb nemtörődomséggel.

— Mi indíttatja az angolszásokat arra, hogy ennyire elternek a halgatás eddig oly erőszeretettel követett elvétel? — kerdezik Berlinben. Német katonai körökben rámutatnak arra, hogy a szövetséges vezérkar tisztában van a nyugat-európai előzőlens nehézségeivel, tisztában van azzal, hogy az invázió a háborúnak ketségtelenül legtöbb áldozatot követelő és legsúlyosabb következményekkel járó eseménye lesz. Azt hiszik, hogy London és Washington „inváziós ideg-háború” folytat. Erre a Wilhelmstrasse a maga részéről azt válaszolja, hogy az ilyen idegháborúnak nem lehet semmi sikere. Berlinben hangsúlyozzák, hogy nyugaton a védelmi készütség tökéletes és hogy az előzőlens kísérlet a szövetségesek részére feletele súlyos katonai és politikai következményeket von majd maga után, — fejezi be cikkét a Neue Zürcher Zeitung berlini levelezője.

Német részről egyébként — arra az esetre, ha az angolszások megkezdik az európai földrészt elleni hadjáratukat — a német partvédelem minden állhatatossága mellett is elképzelhetőnek tartják, hogy az angol-amerikaiak megvefik lábukat a szárazföldön, — utalnak azonban arra, hogy oly mélyen tagozott áll (Folytatás a 2-ik oldalon)

Az erősebb

Írta: CSÁTHÓ KALMÁN

Koromláb éhes volt. Olyan éhes, amely csak a róka lehet, amely már három nap óta nem evett semmit összeaszalódott, fagyos kőkényen meg földszedren kívül. De hát mit ehetett volna egyebet? Ebben a gyalázatos hidegben, amelyben óvaosan lépkedett is, akár hogy próbált is hangtalanul lopakodni, a zörgésre fagyott haraszt úgy ropogott lépte alatt, hogy messziről elmenekült előle minden. Nem bírt fogni még egy ringyos egeret sem, mert azok meg behuzódtak a hideg elől mély, földalatti lyukaikba, ahol dusan el volt látva az éstáruk minden jóval: gabonával, makkkal, magyorróval; tavaszig sem kellett kibujniok ételmet keresni. Koromláb ugyan más körülmények közt könnyűszerrel kiasta volna őket a fészkeikből, de most a föld keményre volt fagyva, akár a szikla, nem fogta a róka-köröm.

Nem csoda hát, ha el volt keseredve és már azon gondolkozott, ne látogasson-e el éitszábara szerencsét próbálni. Píntórékhez, a falu végére. Mert igaz ugyan, hogy egy Poesék nevű óriás és görömbökutya őrzi a portáikat, de ha hátul kerülne, a Duna felől, talán be tudna surranni a tnyúlba, ahol nem más esik, mint a hó. Itt meg kellene, sőt ruákat és lábkat is.

Mialatt a kirándulás esélyeit mérlegelte, egyszerre csak megdöbbsant a szíve, mert a távolból csodaszép édes hangon üttök meg fillét vártnlul!

— Óá, óá, óá! ... Óááá, óá! — Hangzott a tulsóhegyoldalról elnyujtva és keservesen nyulás!

Koromlábbaak egyszerre kiderült a képe. Világos volt előtte egészen, hogy Tapsifüles azért acsarkodik, mert vagy hurokba került, vagy fojtogatja valami. Aligha róka, hisz akkor már vége volna, tehát menyét vagy nyest lehet, azzal pedig nem lesz nehéz elbánni.

— Óá, óá, óááá!

Koromláb nekilodult és vágtatni kezdett a hang felé. Gondolta a közelbe érve is ráér tájékozódni a helyzetről s ha nem lát jól oda, hát majd szél alá kerül s akkor a szimat halálos bizonyossággal elárulja, hányadán áll. A hegyoldal gyorsan elért a vágás széléig. Ott megállt egy pillanatra, halgatózni és pontosan megállapította, hol van a nyúl:

— A nagy, hármás bükkfa tövében, a tulsó szálardó szélétől vagy százötven rókafaroknyira!

Igen ám, de a szálardó széléig még át kellett mennie a réten, ami ilyenkor, nappal, nem barátságos dolog. Okos róka napvilágnál nem lép ki a sűrűségből, mert ember is állalkodhatik a közelben, az pedig fene vezede! mes egy dolog. Egyetlen mód, hogy a rét tulsó szélét

elérhesse, ha az árokban eson odáig ... Igaz ugyan, hogy ez egy kis kerülőt jelent, de az nem tesz semmit!

Végigszaladt az árok fenékén s szerencsésen elérte a szálardót szegélyező sűrűséget. Nagyon lélekzett és éppen a hármás bükk felé akart fordulni, amelynek a tövében most újra felsírt a nyúl, de szinte megdormadt a rémületől, mert utjáj egy hatalmas róka keresztet: Szemfog, a hegység hírhedt zsaroka.

Koromláb rogtán ráismert és a szíve a torkában kezdett dolgozni. Szemfognak ugyanis az volt a híre, hogy kegyetlen verekedő, Koromláb pedig nagyon szerette az ruháját és semmi kedve sem volt húzzá, hogy megszabdaltassa. Első pillanatban észrevétlenül in akart térni, a másokban azonban az jutott az eszébe, hogy akkor nyelheti az éhkoppot, mert a nyulat Szemfog eszi meg, hiszen világos, hogy őt s ennek a sírása csalta ide. Erre a gondolatca éktelen düf fogta el és — lesz, ami lesz! — nekirohant a híres verekedőnek.

Szemfognak álmában sem jutott volna eszébe, hogy őt egy róka meg merje támadni. Koromláb rohan, teljesen készületlenül érte és első meglepetésében nem is tudott védekezni. Mire pedig összeszedte magát, már késő volt: Koromláb fülébe került, vadul fojtogatta és közben nagy rázottatta mint egy rongvot. Jó pár percig tartott ez így, éktelen acsar-

kodás közben, míg végre Szemfognak sikerült kiszabadulnia, ellenfele tője közül, de olyan usyanan kikécszte, hogy eszébe sem jutott, hogy a verekedést folytassa. Szegény ide, szegény oda: örült, hogy elmenekültett. Koromláb ottmaradt győztesen és lihegve.

Győzelme őt magát is meglepte és első diadalimámore gondolta ez volt.

— Nem tudtam, hogy ilyen erős vagyok! — De nyomában rá az jutott eszébe. Vagy talán Szemfog gyenge? ... Egy szó sem igaz abból, amit hirtettek róla, hogy ilyen erős, olyan hatalmas! ... Ezt csak az ügyes hírverés hitette el vélinik. Ezért réltünk tőle, ezért nem mertünk ellene fellázadni, pedig hát hazugságra épült az egész tekintélye! ... Amint rákerült a sor hogy behízoonyítsa az erejét kísült, hogy a nagy zsarnok, aki rémített mindnyájunkat, gyenge, gyáva rongy, akárosak a nyúl! ... Hopp, igaz! A nyúl! A nyulról meg is feledkeztem közben! ... Merre is van?

Beszámoltat a levegőbe, de nem éretet semmit.

— Percze! gondolta. Hiszen a szél nem csupán fúj, hanem innen odá! ... Ha megkerülöm, megkanom a szimatját és egyenesen nekimehetek! ...

A sűrűség széléhez ért; itt ki kellett lépnie a szálardónak olvason részre, ahol nem volt alinóvényzet. Házott egy-két (Folytatás a 2-ik oldalon)

(Folytatás az 1. oldalról)
 rendszerrel találják magukat szemben, mely lehetővé teszi, hogy a szárazföldre nyomult és hidfőállásait kiépített ellenséget döntő összecsapásra készítsék. Erre — mint emlékeztetés — a ma nap egy érdekes isztanbuli tudósítás is

célzást tett, annak lehetőségéről szólva, hogy egy franciaországi belső részre helyezett sulypontra kerülne sor a főerők összeapására.

Az előzónésról, nem annyira helye, mint inkább időpontja tekintetében még egy szempontból beszélnek sokat a né-

met birodalmi fővárosban. Emlékeztetnek ugyanis a megtorlást ismételtlen bejelentő német hivatalos nyilatkozatokra és felvetik a kérdést: mennyiben függ össze a szövetséges partraszállás ideje a megtorlás megkezdésére alkalmasnak ítélt „lélektani pillanattal.” (—r)

van Angliával, egyben barátsági szerződést kötött Németországgal is.

— Csak életérdekeink megóvásának szükségessége birhatja Törökországot arra hogy a háboruba beavatkozzék s ezért a háborús hírek terjesztése teljesen hiábavaló — írja a lap.

TÖRÖKORSZÁG JAVITJA KÖZLEKEDÉSI LEHETŐSÉGEIT

Isztanbul. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A török köztársasági néppárti parlamenti csoportja értekezletet tartott. A lapok közléseivel ellentétben *külpolitikai kérdésekkel nem foglalkoztak*, hanem a közmunkaiügyi miniszter tevékenységét tették vizsgálat tárgyává. A közmunkaiügyi miniszter jelentést tett a *vasutvonatok kiegészítése és a kikötőberendezések javítása* érdekében foganatosított intézkedésekről.

ANKARÁBÓL JELENTI A DNB.

Ankara. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Kiaszim Orbay tábornoknak a török nagyvezérkar főnökévé történt kinevezése már azóta előrelátható volt, amióta felmerült Csakmak tábornok, vezérkari főnök nyugalmi vonulásának eshetősége. Orbay tábornok az utóbbi időben, Gündüz tábornok utódként, a helyettes vezérkari főnök tisztségét viselte. *A legkiválóbb török katonatisztek egyikének tartják.* Nem rokona a hasonló nevű londoni török nagykövetnek.

A NÉMET NAGYKÖVET UJABB MEGBESZÉLÉSE A JAPAN KÜLÜGY-MINISZTERREL

Tokió. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Illetékes forrásból közlik, hogy Stahmer tokiói német nagykövet pénteken felkereste Szigemitsu japán külügyminisztert. A német diplomata eszmecserét folytatott a japán külügyminiszterrel a nemzetközi helyzet jelenlegi fejleményeiről.

A politikai arcvonal

A lengyel válasz Moszkva nyilatkozataira

Genf. (Rador). A brit hírközvetítő szolgálat közli a londoni emigráns kormányának a január 11-én kiadott szovjet-orosz nyilatkozatra adott válaszát. **E válaszban a többi között kijelentik, hogy a lengyel emigráns kormány, amely komoly erőfeszítéseket tesz minden tekintetben, a szövetséges nemzetek teljes szolidaritásának biztosítására, jobbnak tartja, ha további nyilvános vitáról lemond.** A lengyel kormány azonban nem ismerhet el egyoldalú döntéseket s nem fogadhat el befejezett tényeket lengyel területen, sem olyan eseményeket, melyek ily befejezett tények elé a jövőben állhatnak.

A lengyel kormány — mondja a továbbiakban a nyilatkozat — ismételtlen kifejezésre juttatja őszinte óháját a lengyel—szovjet megegyezésre vonatkozóan, oly megoldás révén, mely mindkét félre nézve becsületes és elfogadható alapon jön létre. A lengyel kormány ily értelmű megoldás reményében Anglia és az Egyesült Államok kormányához fordul, azzal a szándékkal, hogy e két állam közvetítésével megbeszélések kezdődjenek a lengyel és a szovjet kormány között, Nagy-Britannia és az Egyesült Államok kormányainak részvételével. **E megbeszéléseknek valamennyi függő kérdésre dása baráti és tartós együttműködésre Oroszország között.**

Az amerikai sajtó kölcsönös mérsékleltre inti a lengyeleket és oroszokat

Genf. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A Washington Post című északamerikai lap a lengyel-szovjet határkérdés kapcsolataiban lehetségesnek tartja, hogy a mostani szovjet megjelölések már a tohráni értekezleten ismeretessékké váltak és hogy Nagy-Britannia, valamint az Egyesült Államok hozzájárultak a következőkhez, **A Chicago Sun** című lap annak a reményének ad kifejezést, hogy a londoni lengyel emigráns kormány oly határozatot hoz, mely lehetővé teszi a teljes tözeledést a Szovjet-Unióhoz.

— Bölcs magatartást, felelős állásfoglalást várunk mind Lengyelország, mind a Szovjet-Unió részéről, — hangoztatja a Chicago Sun című lap.

BERLIN CÍFOLJA A NÉMET VÉDELMI ALATT LÉTÉSITENDŐ LENGYEL HADSEREGRŐL TERJESZTETT HIRT

Berlin. (Rador). A Wilhelmstrasse feljegyzése szerint *érdekes fényt vet a Londonban, a lengyel kérdés miatt támadt aggodalmakra egy stockholmi hír, amely az Evening Standard című angol lapban jelent meg. Ez a hír az, állítja, hogy a londoni lengyel köröket arról tájékoztatták, Blaskovitz német tábornok nemrégiben meglátogatta Kurtzele lengyel tábornokot. E látogatás alkalmával — folytatódik a jelenés — a német tábornok a Füh-*

rer nevében megkérdezte a lengyel tábornokot, *hajlandó-e vállalni német védelem alatt, egy lengyel hadsereg vezényelést. A lengyel hadsereget ugyanis újból meg kell szervezni, hogy a Szovjet ellen harcoljon.*

Berlinben a hírről *úgy nyilatkoznak, hogy ez elejétől végig hiteltelenség s valószínűleg azt a célt szolgálja, hogy takargassa Anglia politikáját a lengyel kérdésben. Viszont az is lehetséges, hogy ezzel a hírrrel meg akarják javítani azt a*

hangot, amelyet a Szovjet a lengyelekkel szemben használ — jegyzik meg végül a német fővárosban.

ÚJ KÜLÖNLEGES BÍRÓSÁGOK OLASZORSZÁGBAN

Róma. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Az igazságügyminiszter törvényrendeletével hat új különleges törvényszéket állítanak fel Róma, Perugia, Bologna, Firenze, Genova és Venecia városában, azzal a rendeltetéssel, hogy megindítsák a vizsgálatot azok ellen az olaszok ellen, akik magatartásukkal és felfogásukkal hozzájárultak az 1943. július 25-i eseményekhez.

BADOGGIO KORMÁNYA VETTE ÁT A KÖZIGAZGATÁST SZICILIÁBAN

Nápoly. (Tp). A bari rádió közölte, hogy az angolszások Szicília és Calabria valamennyi tartományának közigazgatását a Badoglio-kormányra ruházták át.

TÖRÖK LAP A HADBALÉPÉSÉRŐL KERINGŐ HIREKRŐL

Isztanbul. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A „Son Posta” című török lap foglalkozik a Törökország esetleges háboruba lépésével és az ezzel kapcsolatos hírekkel. Megállapítja a lap, hogy csak a Szovjet-Unió, Anglia és az Egyesült Államok kívánták Törökországnak a háboruba való belépését Németország ellen, Törökország azonban, amely szövetségi viszonyban

Jelentéseink a harcok teréről

További térfyerés ellentámadással Pogrebistyeftől délnyugatra

Berlin. A német vezéri főhadiszállás jelenti:

A keleti harcokra Kerestől északra, a nikopoli hidfőnél és Dayepetrovskitől délnyugatra a szovjet csapatok erős támadásai megheiusultak. E harcok közben 46 szovjet páncélos megsemmisítettek.

Kirovográdtól északnyugatra, valamint Saskov keleti és déli körzetében a német csapatok az ellenséges erőket ellentámadásokkal visszaverték. A szovjet támadások eredménytelenek maradtak.

Pogrebistyeftől délnyugatra a német

esapatok ellentámadásai további előhaladást tettek. Itt 15 szovjet páncélos és 23 lövegét elpusztították.

Berdicsévtől nyugatra a fegyveres SS-alakulatok ellentámadással szétverték két szovjet ezredet és az oroszoknak súlyos, véres veszteségeket okoztak.

Novográdtól—Volinszktól és Zarnyftól nyugatra a szovjet csapatok erős nyomása tovább tart.

A Rjeesiezától nyugatra lévő harci körzetben az oroszok ismételt támadásait elhárították és az előrenyomuló ellenséges harci csoportokat ellentámadással visszaverték.

Vitebszknél a szovjet csapatoknak, páncélosok és csatárepülőök támogatása mellett meginított újabb áttörési kísérletei meghiúsultak. Helyi betöréseket elrezteltek.

Noveltől északnyugatra és északra, valamint az Innotólól északra és Oranienbaum körzetében a szovjet csapatok nagyobb erővel támadást kezdtek. Kemény harcokban visszaverték őket.

A délnyugati arcvonalon a német csapatok, súlyos és az ellenségre nézve rendkívül veszteségteljes harcok után, a Cervaro szakaszon néhány kilométerrel nyugatra vonultak az előre elkészített állásokba. Az erősen utánanyomuló ellenséget újlagos támadásai során visszaverték. Az arcvonal többi szakaszán a nap esendben telt el.

Angol repülőgépeknek a norvég partvidék ellen intézett támadásának elhá-

ritása közben német vadászgépek és légvédelmi tüzérsek 12 támadó ellenséges repülőgépet közül 6 gépet leltek.

Erős angol bombaveető kötelékek az elmúlt éjszaka Közép-Németország fölé repültek. A német légvédelmi erőket meghiúsították az ellenséges gépek összehangolt támadásának végrehajtását. Az ellenséges gépek erő tervszerűtlenül dobták le bombáikat néhány helységekre. Még nem végleges jelentések szerint 40 ellenséges bombázót leltek; 14 további repülőgépet az ellenség a nyugati megszállott területek fölött veszített.

A német vezéri főhadiszállás ezenkívül közli, hogy az amerikai légierő feletté tulzott szakmatok közül német vadászgépek pusztulásáról az amerikai bombázók részéről a német lakosság ellen intézett támadások elhárítása közben. Így azt állítják amerikai részről, hogy a schweinfurti légi csapatban 104, az emdeni ütközetben 138 és legutóbb a közép-németországi légi csapatban 152, összesen tehát 394 német vadászrepülőgépet lőttek le. Ezzel szemben a német repülőgépek tényleges vesztesége 98 gép volt, ezek legénységének pedig több mint egy harmada ejtőernyő segítségével megmenekült.

RÓMA BOMBÁZÁSÁNAK ALFOZATAI

Róma. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A Rómát ért legutóbbi nappali légitámadásnak 33 halálos és 45 súlyosan sebesült áldozata van.

Legújabb

Carlo Scorza volt fasiszta párttitkár a rendkívüli törvényszék előtt

Bucuresti. (S. P. P.). Milánóból származó svájci lapértésülések szerint megkezdődött Carlo Scorza volt fasiszta párttitkár büntetőperjárása, akit azzal vádolnak, hogy a július 25-i államcsíny alkalmával nem mozgósította a fellelténgeseket. A perbe Scorzán kívül a párt több volt más vezetőjét is bevonták.

(Folytatás az 1. oldalról)

pillanatig, mert ösztönszerűen idegenkedett az ilyen takarás nélkül helyektől és közben azt gondolta:

— Akarhogy van is, egy bizonyos: megvertem Szemfogot. Ezt még ma elmondom az öreg Bajusz-nyának... Veszek neki egy darabot a nyulból... Az öreg majd elhíreszteni győzelmemet és többé egyetlen róka sem mer majd belemkötni!... Én kerülök a Szemfog helyére!... Érdekes... Pedig én csak a nyulért támadtam meg... és ime hatalmas állását is elnyertem!... De ez helyes és jogos is, mert én vagyok az erősebb!

Most ismét felhangzott a nyulsvitás. Koromlábnak összefutott szájában a nyúl, ahogy a friss vér ízére gondolt és óvatosszerű léptekkel megindult a hang irányában.

— Így van ez jól, gondolta közben, hogy a nyulat az erősebb kapja! És mert nagyon sokat olvasott, hozzátette: Ez is a természetes kiválasztódás egyik jellemző példája: A Természet a faj érdekében az erősebbet juttatja elsősorban táplálékhoz... Mert a Természet...

Ebben a pillanatban éles fájdalom vágott az oldalába, rövid siketítő esattanást hallott a lába pedig megrogyott.

— Mi ez? — gondolta. Szemfog orvul belémmart? És ösztönszerűleg odakapott

a fájó oldalához, aztán nagy erőfeszítéssel talpraszokve tovább akart rohanni. Ekkor azonban egyszerre elhomályosodott előtte a világ, szétfűlő fejében egy másodpercig zavaros összevisszaságban kavargott a nyul, Szemfog és a természetes kiválasztódás elmélete, aztán hirtelen ráborult a fekeje sötétség — vége volt.

Vége volt Koromlábnak. Szemfog diadalmas legyőzőjének, az erősebbnek, sőt a hegység minden rókái közt a legerősebbnek, akit a faj érdekében a Természet is partfogolt, neki juttatva a gyengébb Szemfog helyett a táplálékot, a sűrű nyulat.

Mert hát egy csepp kis hiba csuszott a dialogba. Az tudniillik, hogy nyul nem volt ott sehol, nem nyul sirt a harmas bükk tövében, hanem egy ravasz vadász utánözta a bajba jutott nyul hangját, hogy a szegény rókát léprecsulja. Koromláb nagyszerű győzelmével nem az életet vitta ki, amit a táplálék jelentett volna, hanem a halált. Ha ő lett volna a gyengébb, ő maradt volna életben a természetes kiválasztódás, vagyis a Természet törvénye ellenére. Mert a Természet jölgába — szegény Koromláb vesztése — beleavatkozott és visszajára fordította a törvényt minden élőlények közt a leggonoszabb és legtermészetellenesebb: az Eniber.

LEVELEK AZ ÚJ
MAGYAR IRODALOMRÓL:

Sötér István

Kedves Barátom! Azt írod leveledben, az utóbbi esztendőben nem tartottál lépést irodalmi életünk fejlődésével, háboru van, rengeteg a gond, a baj. Elhatároztam hát, hogy időnként levelemben közlöm veled, milyen kőszá jellek s hírek kerülnek el felénk az irodalomról. Egy-egy író alakja köré csoportosítva a kérdéseket, nagyot merek számolni s a magam számára megfejteni e csillagi híradásokat.

Loveleim öletszerűek lesznek, az idő a hely szűk, a kor szigora miatt talán hiányosak is. Engedd meg, hogy rögtönözök. Az igazság így sokszor élesebben ragyog fel, mint a komolykodóan kiterveit tanulmányokból. Így hát iziben el is kezdem s nem a legünnepebb magyar írók ismertetésén, hanem egy hír szerint még fiatal, egy harmincegy-néhány éves kortársunkkal, Sötér Istvánnal.

Mégis különös érdeklődésünkre tart igényt a nemzedékünk új magyar írók között Sötér István. Pályáját két regény jelzi, a „Fellegjárás” és a most megjelenő „Templomrabló”.

1939-ben napvilágot látott első könyve hozzánk is eljutott s ha nem is tanúsított még nagyvonalú epikai látókörrel, megdöbbentet bensőséges fülledtséggel, fiatalosan buzgó áradással, de legfőképp irodalmi kultúrája. S ez az utóbbi tulajdonsága talán a legjellemzőbb, mert nemzeti tünet irodalmunkban s egyben jó jel a magyar próza egén.

Sötér a világirodalmi korszakot elődöntő Marcel Proust művén és a vele összefüggő francia polgári irodalom ébredésére az igényre, amely talán nem is elmentette a népi-naturalista új magyar epikának — csak kiegészítője. A fahusi és tanjai világgal eljegyzett Darvas József-féle, Veres Péterék mellett a Sötér fajta író a polgárságunkból kibontakozott európai igényű értelmiség megtestesítője. Ez a lélek nemcsak belülről ragyog, csodás visszfény rezeg homlokán, a nyugati magasirodalom varázsa tükröződik róla.

Persze nem külön és nemcsak Sötér művén látszódik meg ez a villogás, ott ragyog feloldva s magyarrá lényegülve már a nagyok művén is, Illyés Gyulán, Mórafián és Szerb Anjal irodalomtörténeti munkáin éppúgy átsüt, mind az előző nemzedéki Babits főművén, a „Hajálfiak”-n, mely utóbbi regény egyenesen az újító nagy világirodalmi jelenségek áramkörébe kapcsolódik: Gide, Joyce, Proust és Huszár alkotásainak sorába.

Sötérben épp őszinte tanítványi volta a fejtővelhető. Prózája arra inti az olvasót s az írókat, egyaránt: az új európai regényírása immár pontosan körülhatárolható és felmérhető bírodalmát a műveit magyarnak nem lehet kikérülnie.

Irodalmunkban egyébként szabályos párhuzam a „nyugatos” és a „népi” s tudjuk a két vonal nem egyszer egyrőben egyesült izgalmasan és termékenyen. Mikos Kelemen levelei kora francia irodalmi formájának hű mását sejtetik. Madame de Sevigné volt e műfaj fejedelműje és Mikos öt évig élt Párizsban. De bent, Rákóczi levett országában a kuruc-költészetet teremti meg a névtelen népi költők. Bessenyei csak Bécsig jut, de az udvaron átszűrül a forrószó francia szellem és ő a Burg-ban Páris szívére fogja fel és küldi Dévényen inné, haza, Petőfi nemcsak a nép költője, de a francia forradalmi költészet ihletettje is. Adyt párisz-élménye avatja utórheteretlen teljességű magyarrá. Is előtte Justh Zsigmondtól Ambrus Zoltánig a „nyugatosok” a hajadó francia polgári szellemben megfűződve rajzolják a magyar értelmiségi arcot, — olyannak, amilyennek lennie kellett volna — hogy mellette annál egészségesebben virágozzék az inesség, a teljességet megadó oldal: Mikszáth, Tömörkény, Petefi s mind a népiesek fölött a geiziri Móricz Zsigmond. A nyugat-nemzedék nyomába lé-

Szemlehatár

Téli virradat

A beteg nap lassan kuszott az égre, sugármankóra támaszkodva mászott. Fénykölykeit nehezen szűtte. Egyre felhőpaplant húzott magára. Fázott.

Az égi rosta likait beröpte rendre, mik nemrég még csillagok voltak, aztán lassan fölnyult a ritka ködbe és lesöpörte az égről a holdat.

Tüzet gyújtott a hegyek oldalába, s az erdő is égett hűlen meleggel s a völgynek szűzi, hófehér havába leszánkózott a januári reggel.

SERESTELY BELA

Sötér István:

Az Eötvös-Kollégiumban

A Kollégiumban ugyanolyan kolostori élet folyt, mint az Écoleban. Azok az évek, melyeket ott töltöttünk, a meghittség, a béke, a boldog, mohó olvasások idilli látogatok. Az épület mintha egy sejtiszertelen osztódó szaporodó könyvtár köré zárult volna, melynek magja — bár Eötvös József két hatalmas könyvszekrénye — francia államközlési műveivel és metszetes angol regényeivel ma már szinte eltűnik irodalom, nyelv, történelem, természetudományok, ókori filológia termei között. A könyvtár ablakain túl a kert, a Gellérthegy lejtője hűsége jársaink voltak olvasmányunk mellett. Gondtalan, paradicsomi látók lehettünk a könyvek Edenében, melyet nem őriztek kardos angyalok: azt a gyümölcsöt szaktítottuk le, amelyeket éppen megkívántunk, a hosszú poleokon szabadon álltak a könyvek Szelid ősz és téli délelőttökre emlékezem, a könyvtártermek asztalai mellett, s az esték csendjére, mikor a feleke ablaküveg mögött esőben ázott a kert, s a tejfehér olvasólámpák gömbje alatt a legvadabb olvasárgorgia tombolt, melyet valaha is láttam. Szinte feltékenyelt voltunk egymás könyveire, s mohóságunk velünk együtt ébredt minden reggel.

Fürelmetlen becsavaggyal vetettük magunkat mindazokra az ismeretekre, melyekkel csak kint a Kollégium Voltak, akik reggeltől estig nyelvészet, órákat látogatnak: szász-arit, görög, török, szláv, ófrancia, spanyol és svéd szótárakat emeltek le a polcokról, mások az irodalomelméleti órák gyönyörűségéhez a filozófia, a művészet történetét, az oklevéltan, az összehasonlító irodalomtörténet előadásain hűtlenek Tanáruraq odabenn tanítottak, a Kollégiumban, s némelyik előadónak csak két-három tanítvánnyal kellett foglalkoznia. A művelődés fiatal Rastignac-jaiként törtünk be a tanulmányok és az irodalomba — voltak közöttünk, akik beérték napi négy óra alvással. Megvetettük, kinevettük a fáradságosan dolgozókat: csak a könnyed munkának a mosollyal végzett erőfeszítésnek volt bersülete nálunk, s boldogok voltunk, ha megbírtunk zott valaki kérkedő hivatalos bravurunkon.

pők se kerülhettek el a franciákat és aki nem juthatott el Párisba, uthon találta meg a nagy francia szellemet: hagyományainkban és a könyvekben...

Node vissza Sötér Istvánhoz.

Második regényében, „A Templomrabló”-ban a szerző még mindig a nyugattal bírközik. Ezt írja legalábbis egyik kritikusa Illyés Gyula folyóiratának egyik számában. De ugyanebben a folyóiratban Sötér Istvántól egy tanulmányt is olvashattunk. Be kell valanom — s ha Sötér olvasná e levelet, megboosájana ismeretlen hívének — az író ennek a tanulmánynak kristályi szépségében jelent csak meg előttem egész férfiként, alakiként, aki körül eloszott a kő s a rejtelmesség, ami mindig ott gomolyog a művek mögött keltező ki nem tapintható szerzők személysége körül.

A párisi École Normale Supérieure és az Eötvös Kollégium között von párhuzamot tanulmányában az esszéista Sötér. Szerző nemcsak a halhatatlan francia szellem mellett tesz tanúságot, de a hozzá fűződő magyar múlt mellett is, mely irodalmában s a népért vajó politikájában vele szövetkezve, tőle termékenyülve találta meg legjobb önmagát. Alogy Sötér mondja: az emberiséget, az egyén méltóságát, a gondolat és bírájat szabadságát, de idézzük tovább sorol szóra: „a szigorú önismeret s fájdalommal elszeny gyűlöletet az emberben élő legmélyebb pokol: a butaság iránt.”

Az École Normale szépiró államférfiakat adott a nagy nemzetnek, minisztereket és államférfiakat. Az Eötvös

Kollégium a nyugatos szellemi hagyományok ápolásával — mintegy az École Normale távoli, de saját jzassu tükröként — a legjobb nevelőket adta a nemzetnek és fiatal szellemi férfiak egész seregét, kik egy parancsot ismernek csupán: a legnemesebb műveltséggel szolgálni a nemzet haladását.

A „Fellegjárás”-ban már felismerhetjük az Eötvös Kollégium légtörét, mely minden szellemi magyart vonz és iggat, iriggyé tesz a kiválasztottak és a szerencsések iránt, akik ott kapták a tudomány szabad forrásainál a nemzeti és emberi öntudatukat. A forrásnál, melynek termékeny csorgását a kartezianus Apácai Cseri János óta ismerjük.

Sötér szép és költői tanulmánya szemérmesen le is leplezi a „Fellegjárás”-t s én magamban itkos örömet ápolok, hogy a regény szembeötlő stíluskérdésén innen szerény olvasóként is egész lélekkel feleltem az első mű rejteit szívó-résére, arra a megnevezhetetlen vallamire, ami átsüt a formán, mert épp forró vágyakozásában annyira magyar.

Most aztán meg is tudom határozni a szerző iránti érzéseimet. Ugy érzem, messze a világban, valahol, könyvek és kéziratok közt, késő éjszakai töprengésben egy ember, Sötér gondolataival és kérdéseivel is őszinte s igaz barátom.

Ajánlom, olvasd el a „Fellegjárás”-t. Ha nem volna felhalálható, esetleg oda-kötesőszóm. De azzal a feltétellel, hogy visszakapom, mer magam is kölcsön címen szerezem meg s e könyv most már az enyém.

Híved és barátod:

PÓR ISTVÁN

„PETŐFI 1844-BEN” címe Gáspár Jenő, a kiváló író érdekes tanulmányt olvasott fel a Petőfi Társaság legutóbbi ülésén, 1844-ben látott napvilágot Petőfi két híres műve, a „Helység Kapácsa” és a „János vitéz”, amelyek ma is elegendők lettek volna arra, hogy alkottójuk nevét örökre beírják a világirodalom könyvébe. Az idei év tehát századik évfordulója annak, hogy ez a két jöttől munka ismertté vált.

A BAUMGARTEN FERENC IRODALMI ALAPITVÁNY könyvtáras forgalmába nem kerülő kis kötetben két köze Babits Mihály születésének évfordulójára Baaritsnak az alapítvánnyal kapcsolatban mondott beszédét „A beszédek írja Schöplán Aladar — szerény keretek között lefolyt ünnepi alkalmára készültük s nem a halhatatlanság igényével... de a nagy költő műve szava számtalant arra, hogy maradjon formában őrizzük meg.” A kis kötet szépen világítja meg Babits Mihály kurátor működésének egyes alopasait s elveit. „Alapítványunk a magyar szellemnek csak szerény szolgálja és étekhordója: de méltoságot nyer attól, akiről szorgát, s megérdemelt azt a tiszteltet, ami vel tisztelték náddan a Biblia népei a madarakat, akik a próféták eloségét hordták”. Szép, izlőses és hasznos ötlet volt Babits születésnapjának ünnepére kijadnie kötetet, azért is, mert páratlan fényű Babits-mondatok csillognak benne s azért is, mert megvilágítja Babits anyanyelvű igaztalannal védett „irodalompolitikájának” elveit s a magyar irodalom életének egy szakaszát.

ADY ENDRE HALÁLANAK 25-IK ÉVFORDULÓJA alkalmából január 17-én emlékestet rendeznek a nagyváradi Széligeti-színházban. Ez alkalmmal előadják Ady Endre egyetlen színdarabját, a „Mithely”-t is.

ILLYÉS GYULA FRANCIAUL Örvendőes hír érkezett a párisi Párisból. Az egyik legelőkelőbb francia könyvtárosavonulat leköltötte Illyés Gyula nagy prózaíró művet, a „Puszták Népe”-t. Illyés Gyula műveivel végre olyan magyar könyv lát napvilágot francia nyelven, amely nem csak magasrendű művészi értéknél és eredetiségénél fogva tart számot világirodalmi érdeklődésre, hanem mély emberiségével fogva is. A „Puszták Népe” megjelenése nemcsak Illyés Gyula öröme, aki az új francia irodalomnak hívott meg magyar apostola napjainkban, hanem a népi magyar irodalom híveinek és barátaink is, hiszen azt bizonyítja, hogy a népi irodalom lehet megújító és teljesebb egy nemzetet egyetemes emberi szerephez érkezett.

A HEISINKI MUNKASSZÍNHÁZ kártyásokor Kacsóh Pongrác „János vitéz”-ét mutatta be.

GONZAGUE DE SALUEU 1941 júniusában hadifogságból kiszabadult s emeltarozta, hogy szülővárosában, Davayatzban „Paraszt színházat” alapít. A lelkes francia kezdeményező emlékezett arra, hogy a fogolylábonban a falujabek nagy szeszni képepsegről tették tanúbizonyoságot, ezért összehalata 18—22 éves korig a ifjú fiatalaságot, akik nagy lelkeseséssel fogadták a tervet. Egy elhagyott épületet színházzá alakítottak át. Mindenki a maga mesterségével járult hozzá a színház felépítéséhez: az ácsok, a kuművesek, a festők és a villanyszerek együtt dolgoztak azon, hogy minél tökéletesebben feleljen meg hivatásának a kultúra új othóna. A társulat összehalítása után azonnal megkezdte Molière egyik darabjának a próbáját. A fiatal együttes a legnagyobb lelkiismeretességgel készült az előadásra. A francianyelvű svájci lapok beszámolnak arról, hogy a premiéren óriási sikert aratott, az egész környék lakosságát a Théâtre Paysan nézőterén szorongott. Az 1942-es téli szezon is már nagy sikert aratott, az új évad első napján pedig 18.000 frankos bevételt ünnepelhetett a társulat.

FIATAL LENYEL MŰVESZEK kiállítását nyit meg Vizkereszt ünnepén Budaörsön. A kiállítás a képzőművészet minden ágá képviselve van.

ARO-mozi, Arad Távb. 24-24. Előadások 3, 5, 7 és 9-kor
Bel. sz. 1446-1947

Ma délelőtt 11-30-kor is előadás Eseményekben gazdag vigjáték.

Boldogság akadémia

A legkiválóbb színészekkel. Hans Söhnker, Elsie Mayerhoffer.

Talimat

A múlt világháborúban történt. Egy fiatal katona réstelenes toroklövést kapott. Mikor már lábadozott, megtanult gyékényt fenni és el is adott egy gyékényszőnyegét. A boldogságtól ragyogva akarta ezt a főpolónőnek elmesélni, de csak tagolatlan hangok törtek elő szájából.

A főpolónő egyetlen szavát sem érte meg. Egy pillanatig gondolkodott, hogy mit csináljon, aztán könnyes szemmel a fiúhoz fordult:

— Fiacskám, maga eddig nem tudott beszélni, tehát nem vette észre, hogy én... süket vagyok. Ugye, lesz olyan kedves és leírja, amit mondani akart?

A fiú őszinte részvétet nézett az ápolónőre.

— Milyen csodálatos, — gondolta. Nyen szerencséslen és mégis mindig mosolyog és mindig minketkin szeretne segíteni...

Es neki is telefutott könnyel a szeme.

— Egyházi kinevezés. (Saj. tud.) Márton Áron alibahidai-gyulafehérvári megyéspüspök P. Szilágyi Antonin sibiui-nagyszombeni szentferenczi szerzetes és ocsoasi-bukai-vizaknai plébánia vezetésével bízza meg.

— Személyazonossági igazolványok kicserélése Aradon. (Saj. tud.) Az aradi népesedési hivatalból kapott értesülésünk szerint mindazok a személyazonossági igazolványokat, amelyeket három évnél régebben állítottak ki, újjal kell kicserélni. Az új személyazonossági igazolvány elnyeréséhez be kell adni a régi (fényképpel együtt), egy darab fényképet és fel kell mutatni az illető ház ingatlan-könyvének kettős számú lőrszlapiját.

— Csecsemőgondozónők kiképzése. A timisoarai-temesvári Magyar Nőegylet vezetése alatt álló dr. Kakuk-csecsemő otthon alkalmat nyújt a fiatal leányoknak arra, hogy csecsemőgondozónői tanfolyamat végezzenek. Az intézményben erre az emberbaráti hivatásra mind az elméleti, mind a gyakorlati tudás megszereshető. A jelentkezés határidejét január 20-ig hosszabbították meg. A jelentkezéseket a következő címre kell beküldeni: Timisoara, II., Piata Detunata 7. Ugyanott szóbeli, vagy levélbeli felvilágosítás is kapható.

— Törökországban az idén egy hónappal előbb ér véget a tanév. (Bucuresti). Hivatalos török körökből származó értesülést ismertek ankarai távirati értesülés alapján az Ecoul című román lap. E szerint Törökországban az idén elmarad az iskolák felévi szünete, hogy a tanévet egy hónappal előbb, tehát már április végén befejezhessék.

— A sertés ára elősúlyban Aradon. (Saj. tud.) Az aradvárosi hivatalos lap közlése szerint a legutóbbi aradi állatvásáron a sertés ára elősúlyban az alábbi volt: száz kilogramm 160—170 lej, százötven kilogramm 175—180 lej és százötven kilogrammon felül 190—200 lej kilogrammonként.

— Hatóságilag állapították meg a cipőkészítés díjazását. Timisoara-Temesvár város vezetősége rendeletben szabályozta a méretekre készített cipők készítés díját. A díjazás olyan munkákra vonatkozik, amelyekhez a rendelő fél szolgáltatja a bőrt és a talpat. 22—26. számú gyermekcipő készítése varrtal talppal 1526, szegezetű talppal 1480 lej, 27—31. számú gyermekcipő készítése 2165, illetve 2120 lej, 32—39. számú cipő készítése 2640, illetve 2595 lej, 33—42. számú női cipő készítése 2610, illetve 2565 lej, míg a 40—46. számú férficipő készítése 3150 illetve 3095 lej. Ebbe az árba az apró kellékek árát is beszámoltatták, valamint mindenféle más költséget, így a műhelynek járó hasznát is. A rendelő félől a díjazásban felül csak az apró kellékek és a bérelésre szóló anyag után járó 5 százalékos nemzetvédelmi illetéket lehet kérni. A város rendeletét a cipészek műhelyében látható táblán ki kell függeszteni.

Január 17, hétfő
Róm, kat.: Antal
Protestáns: Antal
Ortodox: Antal

Napkefő: 7 3 23 p
Napny.: 16 6 35 p
Holdkefő: 23 6 43 p
Holdny.: 11 6 07 p

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. — Szerkesztőség: Timisoara I., Bulevardu Regina Maria 8, kiadóhivatal: I., Piata Eratiána 3, szám.

Távbeszélő: szerkesztőség 50-73, kiadóhivatal 23-10.

Előfizetési ár a lap háza való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetők, hirdetések és felhívások Reclama hirdető-trodában, Metianu-utca 6. Távbeszélő: 17-11.

— A Református Nőszövetség teadélutánja. A timisoarai-temesvári Református Nőszövetség január 16-án, vasárnap délután négy órai kezdettel a református házaiban lévő gyülekezeti teremben teadélutánt rendez. A bevételt a Vöröskereszt céljaira és a szegények segélyezésére fordítják.

— Meghosszabbították a nyulavadászlaj idényt. (Bucuresti). A földművelési minisztérium vadászati igazgatósága a nyulavadászlaj január 14-én lejárt határidejét a 90—1944. számú rendelettel január 24-ig meghosszabbította.

— Egy évvel ezelőt elkövetett betörés tetteseit fogták el Aradmegyében. (Saj. tud.) Az aradmegyei Ineu-Borosjenon egy évvel ezelőt ismeretlen tettesek kifosztották Korcosg Endre textilárú-üzletét, ahonnan 400 ezer lej értékű áru lopak. A csendőrségnek nemrégiben feltűnt, hogy Albu Andrei falubeli lakos textilárut kínál ismerőseinek megvételre. Ezen az alapon elindítva megállapították, hogy a lopás őt követte el. Bun Ioan és Halmagean Avram segítségével. Mindhármat a timisoarai-temesvári hadbírószágra kísérték, mert a betörést éjszaka követték el.

— Etolaj-kiosztás Timisoara-Temesvárott. Timisoara-Temesvár városa közlelmzési szolgálatának közlése szerint a 3. számú olajjegy alapján etolaj kerül kiosztásra. Keresztény fogyasztók személyenként egy-negyed liter olajat kapnak, az olaj literje 233 lejbe kerül. Zsidó fogyasztók a 3. számú átvonalozott jegy ellenében fejenként 100 grammnyi mennyiséget kapnak, a zsidó hitközség útján. A város olajat az első kerületben a Goga-szövetkezet, a Reholz- és a Baiz-féle kereskedések útján hoz forgalomba; a második kerületben a Simicin és Toaca, a Marthe- David-, Jancsó- és Müller-féle kereskedések útján és a Colonial Comert cég révén; a harmadik kerületben a Ponescur, Gabor-, Peschán- és a Lenkei-féle kereskedések útján; a negyedik kerületben a Taran-, Feisthammel és Walleth-, a Barbu- és a Frim és Jungmans-féle kereskedésekben. Azok a kereskedők, akiknél még a multkori kiosztás idejéből van olaj, ezt szintén áruba bocsáthatják. Be kell azonban a jelenlegi kiosztás feltételeit tartaniok. A 2. számú olajjeggyel a kereskedőknek január 20-ig kell elszámolniok. Közli még a város hogy a január elseje előtt kiadott olajutalványok már nem érvényesek.

Dr. Windholz Béla

Arad, Deseanu-utca 4.

Házasság a villamoszék előtt

Amerikában halálra ítélték egy Wienovszky nevű rablógyilkost. Az elítéltek az volt utolsó kívánsága, hogy feleségül vehesse azt a nőt, akivel már hosszabb ideje el volt jegyezve. Wienovszky az engedélyt megkapta és így a házasság reggel három órakor megtörtént a siralomházban. Reggel négy órakor már a villamoszékre ültették az elítélteket...

— Érvényes élelmiszer-jegyek Timisoara-Temesvár város közlelmzési szolgálatának közlése szerint a január 18-tól 24-ig terjedő héten a 190., 191., 192., 193., 194., 195. és a 196. számú kenyérjegy érvényes, valamint a 7. számú zsirjegy és a 3. számú olajjegy. Személyenként másfél kilogramm húst a 10. számú kukoricalisztjegy ellenében lehet vásárolni.

— Aradi szabotázsbírósi ítéletek. (Saj. tud.) Az aradi törvényszék szabotázsbírósa Novaconi Atanasiu savarsini-soborsini mérszároszt és feleségét 6-6 hónap munkatáborral sújtotta, mert a szalonát a megengedetnél drágábban árusították. — Sida Aurelia aradi örösület-tulajdonosnő azért kapott ugyancsak hat hónapot, mert az árakat nem tüntette fel és mert nem volt árjegyzéke.

— Tűzvész pusztított a braziliai nemzeti muzeumban. (Madrid). Az ősi bonavistai császári kastélyban, melyben jelenleg a braziliai nemzeti muzeum van, tűzvész pusztított. A tüzet sikerült elfojtani, de így is jelentős a kár, különösen az embertani, könyvtári és irattári osztályon. (Rador).

(*) Verszegénység, érvagyalanság ellen FERROL vastáplikör a legajánlatosabb. Ára 298 lej. GENIUS-krem az egjobb arc-ápolószert. Ára 150 lej. Földesgyógyásztár, Arad. Kapható gyógy-szertárakban és drogeriákban.

Disztárgyakat, műárgyakat és jeles képeket gyors eladásra átvesszünk.
„Arta-Frumoasa“
Timisoara, IV., Carol-körut 8. sz.
Bej. szám 2-107-4-1941.

DERÜS
HERC.

EVÖDES
— Aki én feleségül veszek, annak legyen humorérzéke...
— Aki tehozad feleségül megy, annak egészen biztosan van érzéke...

ORVOSNÁL
Orvos: Szokott álmában beszélgetni?
Beteg: Ellenkezőleg. Én olyankor szoktam beszélni, amikor mások aluszhatnak.
Orvos: Hát mi az ön foglalkozása?
Beteg: Színész vagyok a Nyári Színházban.

JELLEMLŐ
Férj: Ha meghalok, égessenek el.
Feleség: Ez tetszene, mi? Elmenni és otthagyni magad után a hamut.

ALMATLANSÁG
— Nézze, Szűzük ur, én nyugodtan akarok aludni. Tudni akarom végre, hogy mikor kapom meg a pénzemet.
— Nézze, ha nyugodtan akar aludni, akkor jobb, ha nem tudja meg.

ROYAL-mozgó, Arad
ALEXANDRI-UTCA 2
Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor
Kellemesen fűtött terem.

Ma. A francia filmgyártás egyik nagyszerű uidoság filmje
Dél futárja Pierre Richard Wilm,
Jony Holt
és Charles Vanel mindent felülmuló alakításával 11 30-kor maifné.

— **Bensőséges ünnep a timisoarai-temesvári piarista rendházban.** Csendes, de annál bensőségebb ünnepet ülnek meg a mai napon a timisoarai-temesvári piarista rendház tagjai. A bensőséges, meleg ünnepelés a rend egyik kiváló, érdemekben gazdag és nagyra-becsült tagjának szől. Mondik Pál volt főgimnázium igazgatójának, a rendtartomány volt kormánytanácsosának s a rend generális megbízott kormánysegédének, aki most töltötte be életének nyolcvanadik esztendőjét. Mondik Pál 1864. január 14-én született Munkácson. Nevezetes születésnapját teljes szerzetesi elvonultságban töltötte s a timisoarai-temesvári rendházban is, amelynek annyira érdemes, kimagasló tagja, ragaszkodó szeretettel, de csendben, mindössze a szerzetesi közösségben ünnepli meg, a mai napon, Mondik Pál egy életen át nevelte és oktatta az ifjúságot és szerzetesek is nagy szolgálatakat tett s rendi vezetésben való lelkes, céltudatos közreműködésben. Sok helyütt munkálkodott ahová előlárói rendelték, mindenütt kiválóan állta meg helyét. 1889-ben szentelték áldozópappá s ugyanakkor Timisoara-Temesvárra nevezték ki. Itt kezdte meg — ötvenöt évvel ezelőt — tanári működését: öt évvel ezelőt ugyancsak itt mutatta be aranymiséjét. Egyidejűleg ünnepelte akkor P. Tóth Lajos rendfőnökkel, a timisoarai-temesvári piarista főgimnázium igazgatójával, aki ugyanakkor ezüstmisés jubileumát érte meg. Első ízben három évig működött Mondik Pál Timisoara-Temesvárott s ma is akadnak abból az időből való volt tanítványai, akik szeretettel és nagyra-becsüléssel emlékeznek meg az akkori fiatal tanárról, aki aztán fél évszázad alatt nagy odaadással dolgozott. Működött Nagykárolyban, Nyitrán, Kolozsvárt, majd 1909-ben a 1642-ben alapított podolini piarista-rendház főnöke s az ottani gimnázium igazgatója lett, 1914-ben igazgató s házfőnök Mármarosszigeten, majd Nagykárolyban a 1922-től kezdve ismét Timisoara-Temesvárott működött mint latin és görög szak-tanár. Itt is lépett nyugállományba. 1931-ben rendtársai bizalma a rendi kormánysegédei tisztségre emelte s így, a tartományfőnök helyetteseként, három évre Kolozsvárra költözött. Aztán újra visszatért Timisoara-Temesvárra. 1940-ben a rendi generálistól kormánysegédei megbízást kapott. Mostani ünnepén igen sokan elismerő szeretettel adoznak az érdemes piaristának.

(*) Gyászmise. A tragikus módon elhunyt Szemerédi György lelküdvéért az engesztelő szentmise e hó 19-én, reggel 9 órakor lesz a timisoarai gyárvarosi plébánia-templomban. A gyászoló család.

(*) Halálozás. Özv. Járebinsai Gróf Jenőné, születési nevén Verboš Mária, január 12-én elhunyt. Temetése e hó 17-én, d. n. fél 4 órakor lesz az aradi felső temető kápolnájából.

— **Mozik műsora:** Január 16, vasárnap és január 17, hétfő: Arad: Aro: „Boldogság akadályokkal”, Corso: „A tenger leánya”, Forum: „A krisztályhid”, Royal: „Dél futárja”, Urania: „Az ifjuság büne”. — Timisoara-Temesvár: Apollo: „Tonelli”, Atlantik: „Szerelem farsangja”, Capitol: „Mozart”, Corso: „A szív”, Thalia: „Egy szegény ifju története”. — Fratelia-Ujkisoda: Fratelia: „Egy ballépés következménye”, Roxy: „A cirksusz varázsa”.

— **Ügyeletes gyógyszerárak.** Január 16, vasárnap: Arad: Földes dr. (Eminescu-utca), Wotisch (a vasuti pályaudvarral szemben). — Timisoara-Temesvár: Belváros: Salvator (Regele Ferdinand-ut 3), Gyárvaros: Kigyó (Traian-tér 7), Erzsébetváros: Cristea (Lahovary-tér 1), Józsefváros: Csillag (Dragalina-tér 9), Mehala: Corvin (Closca-utca 18). — Január 17, hétfő: Arad: Angel (Miron Cristea-tér 16), Omescu (Regina Maria-ut 16). — Timisoara-Temesvár: Belváros: Götz (Bratianu-tér), Gyárvaros: Keller (2 August-utca), Erzsébetváros és Józsefváros: Keller (Carol-ut 27), Mehala: Corvin — Sibiu-Nagyszombat: Lieb Viktor (Regina Maria-ut 59). — Fratelia-Ujkisoda: Panajoth. — Freidorf-Szabadfalu: Benomi.

SPORT

A nehézsúlyban csak Menczel és Chinezul-CAMT és Brücher az UDR ökölvívója küzdenek az országos bajnokságról

Bucurestiben január 27-29 és 30-án tartják az országos amatőr ökölvívó bajnokságokat. Menczel Pál, a Chinezul-CAMT nehézsúlyú versenyzője csak 30-án, a döntőküzdelmek napján lép a szorítóba, az UDR szintén timisoarai-temesvári származású ökölvívója, Brücher ellen, mert a nehézsúlyban csak ez a két versenyző küzd az országos bajnokságról.

A további súlycsoportokban a következő versenyzők indulnak: Légsúly: Secosan (UDR, Resita-Resicabánya), Negru (CFR, Timisoara-Temesvár), Florea (Gloria, Galati), Lucaci (UDR, Bocsa-Boksán), Ionescu (Avantul, Sibiu-Nagyszombat). Harmatsúly: Marin Dumitru (CFR, Tim.), Georgescu (IAR, Brasov-Brassó), Lucaci Gh. (UDR, Bocsa), Dragatoiu (CFR-Severin). Pehelysúly: Maxim (ACT, Bucuresti), Jelesmeac (Gloria Gal.), Suciu (UDR, Bocsa), Popa (Marina, Constanta), Bratescu (CFR-Sev.), Alex (Avantul, Sib.) Könnyűsúly: Antonescu (Titul, Buc.), Rosca (CFR, Gal.), Paras (Jiul, Petrosani-Petrosény), Zaharia (CFR-Sev.), Chirila (Minerul, Lupeni-Lupény). Váltósúly: Toma (Turda, Buc.), Petre Mihai (Gloria, Gal.), Baciu (Jiul), Mihalcescu (Tricolor, Ploesti), Nicht (UDR, Resita-Resicabánya), Melemtuc (Minerul). Középsúly: Asdreve (Titul, Buc.), Boeru (Gloria Gal.), Munteanu (UDR, Bocsa), Toth (UDR, Res.) Félnehézsúly: Dumitrescu (Bucuresti), Suciu (UDR, Res.), Tomescu (Minerul).

Itt említyük meg, hogy a Chinezul-CAMT ökölvívói a jövő vasárnap a bucuresti CFR amatőrjeivel máris össze tudásukat Timisoara-Temesvárott. Az érdekesnek ígérkező küzdelem részleteire még visszatérünk.

A magyar uszósport élgárdája a világ legjobbjai közé tartozik

Az uszó- és vízilabdásport az elmúlt években a magyar sport legeredményesebb sportágai közé tartozott. A Magyar Uszó Szövetségnek 1943-ban 95 tagegyesülete volt. A szövetség és tagegyesületei az elmúlt évben 130 versenyt rendeztek. Az igazolt versenyzők száma több, mint 3000. Az ifjúsági szervezet versenyzőinek bekapcsolódásával a szám további sokszoros szaporulatot jelentett a magyar uszósport versenyző-gárdájában. A magyar uszósport céljait 128 tevéységben lévő 175 uszoda szolgálja.

Ami a minősítési adatokat illeti, a három uszánemben a következő a helyzet: Gyorsuszásban 100 m-en a legjobb magyar versenyző Szathmáry 59,8 mp-es idejével a legjobb eredményt érte el Európában. Kőrössy (1:00,2). Eleméri (1:00,3), Tátos (1:00,4) és Hámosi I. (1:00,6) időeredménye rögtön Szathmáry után következnek az európai ranglistán. 200 m-en Tátos 2:16,2. Szathmáry 2:16,5. Eleméri, Végvári és Kőrössy 2:18,6 mp-es ideje kitűnő összadót ad a 4x200-as váltóban. 400 m-en Tátos 4:58,4-et, az év legjobb eredményének listáján negyedik helyen álló Végvári 5:04,9-et uszolt. 1500 m-en is Tátos áll az élen 19:53,6-os eredménnyel. Ezen a távon Vörös 20:09-et, Végvári 20:15,4-et, Galambos 20:20-at uszott. Melluszásban Németh és Szegedi személyében a magyar uszósport két világlklasszist mondhat magának. A legjobb eredmények listája: 100 m: Németh 1:10,9. Szegedi 1:11,1. Kiss 1:11,5. Suba 1:16,4. Siklósi 1:17,2. 200 m: Németh 2:49,6. Szegedi 2:45. Siklósi 2:53,2. Suba 2:56. Hámosi II. 2:56,1. Hatususzásban Galambos legjobb 100 m-es ideje 1:11,4. Valenti 1:13,2. Az 1:15-ös határ alá még Bánki-Horváth, Jozsa és Szivós került. 200 m-es 2:39,8 mp-es ideje érdemel figyelmet.

Az egyéni teljesítmények külön méltatása mellőzhető, mert az eredmények önmagukért beszélnek. Mégis külön ki kell emelni Szathmárynak és Némethnek, a magyar élgárda két ujoncának teljesítményét.

Mindent egybevetve a fenti versenyzők legjobbjaink személyében nemcsak Európa, de a világ egyik legerősebb uszógárdája áll a magyar uszósport rendelkezésére.

Fiúság

Széchenyi rendszeréből

Széchenyi abból indul ki, hogy az ország nagy parlaga. Lakosainak óriási többsége nem éli a méltó emberi életet. A nagy parlagot meg kell művelni önmagáért, nem azért, mert másról más az élet. Széchenyi felrúgja volna népet akkor is, ha a nyugati művelődésbeli haladást nem ismeri. Tárgyítani kell tehát a közértelemességet és elmélyíteni a nemzeti érzést. Az ember erkölcsi lényének a kiművelődése a legfontosabb. „A kiművelt emberfő”. A közértelemesség hiányát a nemzeti bűnök okozzák.

Ezeket a bűnöket Széchenyi állandóan a nemzet szemé elé tárja és csorozza. Legfőbb bűneink: a hiúság, a szalmaláng, a restség, végül az irigység: „Hány van — írja — ki nem bizza el magát az egész magyar földön? A magyar származékért hirtelen nagy lobbort vet a helyett, hogy komoly ügyekben cserfaként égne. A ridég való elől az álmokba menekül. „Alig van köztünk ember, ki a másik megaláztatásán ne örülne”. Politikai téren a pártoskodás a magyar legrosszabb baja. Senkinek magát alávetni nem akarja, mindenki vezér akar lenni. A nemzeti bűnök a nemzet megsemmisülését idézhetik elő. Ezért merül fel oly sokszor Széchenyiben a nemzet-halál képe. Am Széchenyi tudja, hogy a magyarság a nagy parlagról képes felemelkedni az erény magasságába, ha akar.

A helyes politika tehát a parlaga bűneit írta, önismeret, önfegyelmet, leiki nemesedést követel. A nemzet vezetésehez nem csupán a tekkedés felszítása, hanem „zarandok”, komoly magamogtagadás” szükséges. A hibát ezért ne keressük másokban, hanem önmagunkban. Aki hizeleg nemzetének, az elfedi előtte a ridég valóságát, amellyel pedig szembe kell néznünk. Széchenyi a legnevesebb ellenzője az „érzelmi politika”-nak, a nemzeti szenvedélyek ébren tartásának. Vezetésre csak a „lelkileg független” képes, aki nem enged a tömeg tapsai után, de nem vet vissza a népszerűtlenség-től sem. Követeli, hogy a szónok, azaz a szónoklatnak a becsülete szálljon alá a tett előtt. A nemzet csakugyan „szédeleg a szavak dagályától, szerelmes a szóba”. Ez annál nagyobb veszedelem, mert a közértelemesség hiányában a sziv-politika lesz urrá a nemzeten, amitől Széchenyi a legnagyobb erőfeszítéssel akarná távolítani; népet.

Az alkotmány kérdésében is ezek az eivék vezérlik. Akármilyen ősi az alkotmány, meg kell változtatnunk, hogy a nemzettest minden tagja felemelkedhessék a parlagra. A jobbágyságot milliók tömegi részére is lehetővé kell tenni az anyagi s az ezzel együtt járó erkölcsi felemelkedést. Ki kell emelni a milliókat a csak állati munkából s a hozzá hasonló erkölcsből, hiszen ha a XIX. század harmincas éveiben a misera plebs contribuens-szel dicsekedtünk, az európai művelt népek súlyos ellenszenvét hívjuk ki magunk ellen. A jobbágyságot fel kell m... szabadtítani annál is inkább, mert a kiváltságosak is fuldokának a parlaga bűneiben s a „nem adózunk” további, erőltetett fenntartása a nemességet a teljes anyagi romlásba sodorja.

Széchenyi rendszerének legnagyobb érdeme, hogy gyakorlati. A tennivalókat pontosan megállapítja. Magánjogi és közigazgatási reformjainak az a célja, hogy az emberi méltóságnak, az erkölcs-

nek, az igazi hazaszeretetnek mindenki részese lehessen. Hatalmas gyakorlati tevékenysége a nemzet felrúzására csak eszköz az erkölcsi felemelkedés elérésére. Lépésről lépésre halad előre, mindig a valóságos viszonyokhoz igazodva. Soha a magyart el nem hagyja, nem akar idegen mintakát utánozni. Ezért illik reá Kemény, szigmond jellemzése: a leghibeobb magyar. Ez többet mond, mint a Kossuthé: a legnagyobb magyar, ami „páratlan meghajlása a nemzetnek” Széchenyi nagysága előtt, de amit Széchenyi hívós tartózkodással fogad, félve attól, hogy ezen a legmagasabb talpazaton állandóan nem tarthatja magát. Javakat termelő munkásságra akarja szorítani népet, hogy elégedetebben, kibékülten élhessenek a nemzet közösség tagjai és hogy a politikai szenvedélyek elcsituljanak.

Az alkotmánynak Ausztriával való kapcsolatát a hozzányulás tilalma alá helyezi. Tudja jól, hogy ex principie, elvben a törvénykönyvek cikkelyei szerint az ország független társországa Ausztriának, de ténylegesen, de facto úgy össze van házasítva veie, hogy az állami és gazdasági szervezetekben „csak ausztriai provincia”. A magyarság ezt a veszélyes kettősséget két táborra osztva szemléli. Az ex principio álláspontra kerülöké, a de facto a labancoké. Innen ered a századokon át tartó belső viszálykodás, a politikai szenvedélyek oly gyakori fellángolása. A de facto elv tüdői úgy látják, hogy nincs valódi hatalmuk (hadsereg, pénz) a helyzet gyökere megváltoztatására. Széchenyi száz évvel ezelőtt, amikor Ausztria a legnagyobb európai nagyhatalom, lehetetlennek tartja, hogy az Ausztriával való összeházasításunk a török-szakad fellegás szerint változassunk. Békét akar a magyhatalommal, hogy az ország az elmaradt helyzetből kivergődhessék és ehhez a nagy feladathoz az ausztriai hatalom segítségét szerezzék meg, nem ellenségét. „Veriünk nagyobb szerencsétlenség nem érhetné” — írja — mint a hatalmas Ausztriával való összecsapás.

Ebből érthető meg az eleinte lázadó, az elavult alkotmányt mindenkinél hevesebben támadó és m-grázó Széchenyi későbbi politikai magatartása, amikor az osztrák-magyar viszony feszegetése kerül a szenvedélyes megvitatások körébe. A nagy ujtó szembefordul az újabb ujtókkal csak azért, mert szerinte a békes építés lehetőségét veszélyeztetik, ami aztán szomorú történelmi valóság 1849-től 1867-ig. Bekövetkezik, amitől a legjobban félt: az Ausztriával való fegyveres összecsapás, hiába óvja ettől nemzetét prófétai előrelátással és erővel. Csak két évtizedre pályájának első felében tudja távöltartani a válság kirobanását. Amint látja, hogy a nemzet a veszedelmes lejtőre ért, önkínzó lelkiismerete azzal vádolja, hogy kár volt életre támasztania a nagy parlagot, hogy ő a csakugyan bekövetkezett nemzeti szerencsétlenségnek az oka. Sejt, hogy emberföltött erőfeszítéseinek aligha lesz eredménye. Jói tudja, hogy „a nemzetnek élénkebb, pezsögőbb része, soha nem tudta, soha nem akarta magát filozófiai felfogással abba az eldönthetetlen ténybe belegendlni és ezért bölcsön cselekedni, hogy az ország az ausztriai tartományokkal biz egybe van házasítva és a közálladalom egyik legfőbb kiegészítő

részt képezi, úgy hogy egyedül e kapcsolatban található szerencsét, vagy sehol”. Regényes elitélkezés az, hogy Széchenyiben a Crescence iránt érzett lán-golás lecsillapultával a főnemes kereked-dik felül, teljesen háttérbe szorítva a jobbágyi vért. Téves az a magyarázat is, hogy Széchenyi nemzetének csak anyagi jólétére törekedett. A léngész tisztánlátással remeg az összecsapástól, amelyből nemzete csak letiport vesztésként kerülhet ki. Hányszor kiáltja honfiársai felé:

„Ha nem vagyunk is egyvéleményűek magyarok maradunk azért mégis mindnyájan, mit soha nem kellene felednünk.” Az 1848-1849-i forradalom kitörése kergeti legfőbb okon Döbblingbe.

Rendszerét tekintve a politikai romantizmus leghűbb, egyetlen képviselője Keresztény és magyar. A keresztény erkölcs tulaján állva gondol végig nemzeti érzést, egyéni erkölcsi és anyagi felemelkedést, közösséget formáló munkát. Eszmai valóságára áldozza hosszú életének emberföltött fáradsását lángelméjének társadalmi súlyának, vagyonának erejét.

(—a)

Ady Endre

halálának huszonötödik évfordulója-rol emlékezik meg méltó keretek között a Havi Szemle legújabb, januári száma. Az új, tetszatos kiadvány meg-jeleni folyóirat e tartalmas, színvonal-számával fejlődésének újabb állomá-sához érkezett, bizonyítékát adva annak a körültekintő hozzáértésnek, amellyel szerkesztői a Havi Szemlét mind tartalmában, mind kiállításában szüntelenül fejleszteni igyekeznek. Szemlére Ferenc, Rassi Károly, Kalcassy Endre, Asztalos István, Debreczeni István, Horváth Jenő, Brassai János, Schiff Béla, Székely Piroska, Sárközy Gerő, Ilyés Gyula, Kulcsár S. Kálmán, Molnár Sándor szerepe e számban tanulmányjal, elbészélés-sel, verssel, regényrészlettel. Külön felhívjuk a figyelme! Az otthon, valamint a F-gyelő rovatra. Bizonyos, hogy a Havi Szemle januári száma is újabb és újabb híveket szerez majd Népközösségünk folyóiratának, mely hónapról-hónapra pompás kereszt-metszetét adja szellemi életünknek.

TOSZEFF VOLT BOLGAR MNISZTERELNÖK MEGHALT. (Szófia). Toszeff volt bolgar miniszterelnök, aki 1935-ben állt a kormány élén, tegnap elhunyt. Toszeff régóta súlyos szívbetegséggel szenvedett és teljesen visszavonult a politikai élettől. Az elhunytban Bulgária jelenlegi budapesti követe édesatyját gyászolja. (Tp).

BOMBASUJTOTTA LEANYISKOLA PIREUSZBAN. (Athén). A DNB. jelentette: A Pireusz görög kikötőváros ellen intézett légi terrortámadással kapcsolatban a lapok arról adnak hírt, hogy egy leányiskolát is bombatalálat ért nyolcvan kislány, a tanítónővel együtt életét veszítette. Az Akropolis című lap megjegyzi, hogy hatalmas propaganda kötetek és évekig tartó hírvetés senkélthettek volna nagyobb felszólulást mint az a néhány perc, mely alatt Pireuszt bombázták. (Rador).

URANIA-filmszínház, Arad Távb. 1-32. Bej. sz. 16/8-191

Ma 11:00-kor is előadás. A francia filmpar harátköve. Harry Baur mesteri alakítása, megrázó eset az ifjúság életéből

A z i f j u s á g b ű n e

Jön: Willy Struel és Hilde Weisner.

Rádió

Allandó rövidítések: H = Hírek, E = Előadás, F = Felolvasás, Z = Zenekar, Sz. z. = Szórakoztató zene, K. z. = Könyvi zene, Höl. = Hangtémék.

JANUÁR 17, HÉTFŐ

București: 6.55 H és Z, 12.45 H németül, 14.30 Közlemények, 14.50 Vidám műsor sebesültek részére, 15.30 Katonák postája, 7.58 Diákélet, 18.15 H németül, 18.30 Fiatal művészek, 18.50 Zongora, 19.15 Z, 19.45 Közlemények, 19.50 H, 20. Kiváló énekesek, 20.30 E, 20.50 Színház, 22 H, sport, 22.20 K. z.

Radio Moldova: 12.30 Sz. z. 13.30 H, 13.45 Z, 18.30 Népszerű muzsika, 19 E, 19.15 Z, 20 E, 20.15 Ének, 21 H, 21.15 Opera, 22 K. z.

Budapest I.: 7.45 Torna, 8 H és Z, 9 H német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven, 9.30 Sz. z. 11 H 11.15 Kamarazene, 12.15 Hgl, 12.40 E, 13.10 Z, 13.40 H, 15 Z, 15.30 H, 16 Sz. z. 16.30 F, 17.20 Hangverseny, 17.45 H, 18 Elbeszélés, 18.20 Sz. z., 19.10 Sz. z., 19.50 H, 20 Szimfonikus zene, 20.50 E, 21.10 Z, 22 Hgl, 22.40 H, 23.10 H német, angol, francia nyelven, 23.40 Tánccene, 24.45 H

JANUÁR 18, KEDD

București: 6.55 H és Z, 12.45 H, 13 Z, 13.50 H németül, 14 H, 14.15 Közlemények, 14.30 Sz. z. 15.30 Katonák postája, 17.57 német nyelvoktatás, 18.15 H németül, 18.30 H, 19 Könyvek krónikája, 19.15 Ének, 19.50 H, 20 Z, 20.40 E, 21 Szimfonikus hangverseny, 22 H, 22.20 Sz. z.

Radio Moldova: Harmonika, 13.30 Népszerű énekesek, 13.30 H, 19 Z, 19.30 Régi és új énekesek, 20 E, 20.30 Z, 21 H.

Budapest I.: 7.45 Torna, 8 H és Z, 9 H német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven, 9.30 Sz. z. 11 H, 11.15 Hgl, 12.15 Sz. z. 12.40 Dívát, 13.10 Z, 13.40 H, 15 Tánccene, 15.30 H, 16 Sz. z. 16.30 Gyermekdelután, 17.20 Cigányzene, 17.45 H, 18 Z, 18.50 Csevegés, 19 Hgl, 19.30 H, 19.50 E, 20 Z, 21 Hgl, 22 Tánccene, 22.40 H, 23.10 H német, angol, francia nyelven, 23.40 Z, 24.45 H.

Apróhirdetések

ARANY nyakláncot megvételre keresek. Ajánlatokat „Arany” jeligére a timișoarei kiadóba kérek. (5403)

ROZSZMAT, 37-, esetleg 38-ast, kifogástalanul vennék. Címeket ármegjelöléssei „Csizma” jeligére a timișoarei kiadóba kérek. (5400)

50 ÉVEN FELÜLI NŐ mindenest szakácsnő állást keres. Timișoara III., Carol-körút 27. Házmester. (323)

RENDES, tisztá, megbízható bejárónőt azonnal felfogadnak. Timișoara IV., Mircea Voda-u. 12, I. em., 5. (320)

AZONNALI belépésre alkalmazok tr. zsművest, lakást és rémészolót és vízvezetékészrelőt, Csakis elsőrendű munkáerők jelentkezzenek. Cím: Bartha Béla, Resita, Liberatiu-u. 3. (250)

LEANYT vagy asszonyt (40 évesig) keresek 2 személy mellé, aki szobaleány és szakácsnő mellett lakást takarít és felszolgál. Saját szoba. Belépés azonnal, vagy február 1-én. Ajánlatokat fizetési igény és leguőbb alkalmazási helyének megjelölésével a következő címre kérek: E. Czell-né, Sörgyár, Dárste-Brasov. (4520)

CUKRASZDA részére keresek megvételre egy 3 hengeres „Granit”-hengert. Steiner-cukraszda, Turda. (271)

SZABASZATI TANFOLYAM nyílik meg fehérművek és női felsőruhák készítésére. Beiratás: Országos szabászati iskola, Timișoara, Unirii-tér 5. (4516)

GYERMEKKOCSI, korszerű, keveset használt valamint sportkosci olcsón eladó Timișoara IV., Fröbi-u. 36, II. em., 25. (4519)

BUTOROZOTT szobát keres okleveles házmester. Cím a timișoarei kiadóba. (327)

CORSO-MOZI Előadások 1 évbeszélő: 33-95
3. 5. 7. 9-kor Bej. szám 6-110-1939
Ma utóljára:
A SZÍV E. DE AMICIS remeke
Hétfőn bemutató AMEDEO NAZZARI-val.
LILIAM A MOCSÁRBAN — Luiza Ferida, Osvaldo Valenti

VALODI ki-bunda, tiszta, új, olcsón eladó. Ugyanott nécsizma is eladó. Timișoara II., 3 August-utca 8, 1. ajtó. (321)

ELADÓ kiváló piannó és rövid, bécsi zongora. Timișoara, távbeszélő: 10-63, egész nap, kivéve d. u. 3—4 között. (306)

KÖTÖNÖT keresek ipos Köper-géphez. Cím: Timișoara II., Eroilor dela Tisa-körút 65. (308)

BEJÁRÓNŐI állást keresek. Timișoara IV., Carol-körút 20, 11. ajtó. (313)

ÜZLETI szolgát, 16—18 éves, festéküzletbe felfogadnak. Avram & Comp., Timișoara, Negruzzi-u. 2, Bej. szám 136/1.80/1941. (312)

KERESÜNK asztalossegédt. „SEMINA” S. A. R., Timișoara IV., Müller Guttenbrunn-sor 10, Bej. szám: 48/1484/1943. (311)

ELVESZETT a kettős villamoson a Kütt-tértől az állomásig terjedő utszakaszon technikai napló. Megtalálóját kérem, adja át jutalomért Deák Józsefnek, Timișoara IV., Müller Guttenbrunn-sor, 10 szám alatt. (309)

ELVESZETT szandálcipő, új, 38-as, és egy pár sötétlék, új, 39-es lapossarku cipő eladó. Megtekinthetők 2—4-ig. Cím: Timișoara IV., Iancu Vacarescu-u. 2, I. em., 2. alajt. (290)

PERZSABUNDA, külföldi, közepmagas termetre való és 8 állatból való nyeststóla, jó állapotban lévő, eladó. Sziveségből megtekinthetők Braun, Timișoara III., Remus-utca 10 alatt. (353)

TARSULNÁ megfelelő tőkével és résztvevő munkával jól ismert és bevált üzlethez szorgalmas, művel, kereskedő Ajánlatokat „Független” jeligére a timișoarei kiadóhivatalba kér. (319)

MEGVÉTELRE keresnek egyszerű, fenyőfából készült aszalt, (íróasztalnak is használható) és puhafa-szekrényt. Ajánlatokat ármezjelöléssel „Iroda” jeligére a timișoarei kiadóhivatalba kérek. (5413)

NAGYOBB fölberletet keresek. A kellő vetőmaggal, élő és holt felszereléssel rendelkezem. Nagyobb birtok szakszerű kezelését is elvállalom. Ajánlatokat Hotel Dacia, Lugoj, portar címre kérek. (4524)

MINDENES szakácsnőt azonnali belépésre keresek. Jelentkezni: Timișoara, Brediceanu-utca 2, a házmesternél. (305)

50 ÉVES mindenest szakácsnőt 2-személyhez keresek. Timișoara IV., Iancu Vacarescu-u. 5. (325)

MAJDNEM új női Filt-cipő, féiantilop, 39-es, eladó. Timișoara, Iáv. 46-14. (324)

JÓL FŐZŐ mindenest felfogadnak. Ugyanott üres, egyszerű, előszobás lakás kiadó. Timișoara, Aurelianus-u. 3, a városi kertészetnél szemben. Távb. 42-10. (322)

BEJÁRÓNŐI állást keresek félnapra vagy hetenként három napra. Ajánlatokat „Félnap” jeligére a timișoarei kiadóba kérek. (340)

RENDKIVÜL finom, fekete férfi-téli-kabát és zöld Huberpus-kabát, teveszőrbélésű, eladó. Timișoara, Carol-körút 7, I. em., 8. (338)

RENDES leányt, aki főzéshez is ért, keres egyedülálló, özvegy, nő. Jelentkezzen Timișoara IV., I. C. Bratianu-u. 35 alatt. Pucher. (339)

GYÖNYÖRŰ gyapjúfonái-maradékok kézikötésre, valamint egy Triko-Rekord kézikötőkészülék eladó. Timișoara III., Giurgiu-u. 7. (343)

50 ÉVEN FELÜLI NŐ KISBŐR nazartas vezetésére ajánkozik. Timișoara II., Negruzzi-u. 11, 5. ajtó. (318)

KIFOGÁSTALAN szakácsnőt felfogadnak úri háza. Jó fizetést adnak. Timișoara III., Iosif Gal-u. 5, 1. ajtó. (316)

ZONGORA, rövid, kereszturós, kifogástalan, eladó, esetleg magánügyre eladó. Timișoara II., Badea Cartan-ter 6, balföldszint. (315)

ROSSZUM-bundabélés, kifogástalan, szaszin szalom és selyemfüggöny eladó. Timișoara IV., Emanuel Gojdu-u. 7, 2. ajtó. (314)

MINDENES jobb nőt keresnek 2-személyhez. Jó fizetést adnak. Timișoara III., Carol-körút 45. (307)

ELADÓ női szetruha, férfiruha és férfikabátok. Megtekinthetők hétköznap, d. u. 2—4-ig. Cím a timișoarei kiadóhivatalban. (331)

ELVESZETT december 28-án szürkésbarna, 13 éves, süket, rövidfarkú, him vadászkutyája. Megtalálóját illő jutalmat kap. Timișoara III., Metianu-u. 8, 2. ajtó. (330)

KERESEK egyedülálló ur részére, ki-lőbejárattal, választékosan berendezett butorozott szobát fürdőszoba-használattal. Cím a timișoarei kiadóban. (329)

RÖVIDHULLAM-gép eladó. Ajánlatokat „Márkás” jeligére a timișoarei kiadóba kérek. (328)

Szabómesterek! készárut (konfekció-készítők) és mérték után otthon dolgozó (störer) mestereket keresek. Allandó munka jó bér. „FREGOLI” ruhaárúháza, Timișoara, IV., Carol-körúton, a Márvány szobában. Bej. szám 348-4227-931.

ARANY karkötőt vagy láncot vennék. Ajánlatokat „Reális” jeligére a timișoarei kiadóba kérek. (337)

KERESEK 2-, vagy 3-szobás, fürdőszobás, konyhás lakást. Ajánlatokat kér Taflan mérnök, a C. F. R. pályafentartási felügyelőségénél, szemben a József városi pályaudvarral (volt Terminuszálló), a portásnál. (336)

KERESEK hölgyfodrászt és kézapolót (manikűröst). Timișoara I., Regele Ferdinand-körút 6. (335)

FELFOGADOK mechanikust vagy kovácssegédt. Jó fizetést adok. Cím: Timișoara IV., Pop de Basesti-u. 13. (334)

ELADÓ gyermekágy, sodronyostul 3500 lejért. Timișoara II., Ecaterina Teodoriu-u. 23, Utcai bejárat. (333)

SÖRKIHORDÓT (kocsist) 50 éven felülit, azonnal felfogadnak. Cím: Sörgyár, Timișoaran Bej. szám: 382/923. (332)

FELVENNÉK idősebb uriaszonyt vagy urat gondozásra és teljes ellátásra. Ajánlatokat „Lelkiismeretes ápolás” jeligére a timișoarei kiadóba kérek. (236)

IDŐSEBB, jól főző, mindenest szakácsnőt jó fizetéssel azonnalra keresek. Házi szolgálva van. Timișoara, Fratelia, XII, utca 25. (283)

KÉT keleti szőnyeg: egy darab Tebris-Lave 2.50x3.70, és egy darab Afganisztan, 2x3, eladó. Megtekinthetők: Timișoara II., Stefan cel Mare-u. 7, II. em., jobbra, d. e. 11—13 óra között. (276)

2-, vagy 3-SZOBÁS, korszerű lakást keresnek lehetőleg a Gyapjúipar közelében. Címeket Timișoaran a 36-77 távbeszélő szám alatt sziveskedjék közölni. (286)

KIFUTÓLEANYT felfogadnak. Cím: Cristea-gyógyszertár, Timișoara III, Lahovary-tér 1. Bej. szám: 154/10597/941. (277)

FEKETE posztó, egyszabású blúz térdnadrag (brics-sz), 36-os női hócipő, fehér tornacipő, jó állapotban lévő szandál eladó. Timișoara III., Iris-u. 24. (345)

PAPLANKESZÍTŐK saját érdekében a délutáni órákban keressek fel. Timișoara III., Giurgiu-u. 7. (344)

KITÜNŐ állapotban lévő 30-as, ketős talpu gyermekbakancs, vadonatúj, 30-as gyermek részére való bagaribőr-cipő és perszagálló, fekete női télikabát eladó. Timișoara, Tudor Vladimirescu-sor 18 földszint. (341)

SÜRGŐSEN VENNÉK 25—26-es fehér hócipőt, kifogástalan állapotban lévő. Megtekinthet véget kérjük a timișoarei kiadóhivatalba hozni. (5412)

BEBIKELÉNGYE, vadonatúj, eladó. Értekezni Timișoaran, 27-52 távbeszélő alatt. (301)

MEGBÍZHATÓ bejárónőt azonnala felfogadnak. Timișoara IV., Carol-körút 42, 5. ajtó. (284)

2 DARAB szabó-asztal, új konyhaasztal, valamint többféle szabófelszerelés eladó. Ugyanott nagyon szép csillár is eladó. Timișoara, IV., Berthelot-körút 16, Salamun. (274)

TÁRSZEKÉR (stráfkocsi) 2500 kg tehertérsű, 1 pár lóval és szerszámmal eladó. Ugyanott 50 métermázsza hereszéna kapható. Érdeklődni: Timișoara IV., Berthelot-körút 16, 10. ajtó alatt. (275)

KOMBINÁLT ebédő, konyha, rekamié, kerek asztal, fötőjéssel, kerevet (ottomán), pathefon, pisztoly eladó. Ország Timișoara III., Penelope-u. 12-14. (237)

KERESEK két, különbejárattal, butorozott szobát, fürdőszoba-használattal. Ajánlatokat Timișoaran 12-77 távbeszélő szám alatt közöljenek 16—20 óra között. (289)

FŐZNI TUDÓ mindenest azonnal felfogadnak. Cím: Timișoara III., Carol-körút 3, (a Mária-szobor mellett), I em., 5. (287)

NUTRIA-bundabélés, kifogástalan, eladó. Megtekinthető sziveségből Braha & Co. divatszalonjának, Timișoara III., Remus-u. 10. (294)

SAJÁT TERMESU, aradhegyaljai ó-és új bor, 30—30 hl, eladó. Varga, Arad. V. Alexandri-utca 1. (245)

HEGEDŰ eladó. Komoly érdeklődő forduljon a Hazi Szemle kiadóhivatalához, Aradon. (246)

HALOSZOBÁ, szekék, rezagy, vi-rágállvány, mosdóállvány és egyéb berendezési tárgyak eladók. Cím Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (233)

HÁZ, kétszobás, Dorobantilor-utca mellett, 500.000 lejért, a Marasesti-utca mellett egy másik 350.000 lejért eladó. Nikolovics-ügynökség, Arad, Avram Iancu-tér 21. Bej. szám 26/943. (235)

ANYAHELYTTERESNEK vagy egy gyermek mellé éves bonyolítványai ajánlom. Címeket Reclama-tov, Arad, Eminescu-u. 4. (236)

SZÜCS SZALON alkalmas kabát- és ruhamunkás jó fizetéssel. Arad, Episcopiei-utca 2. (237)

NAGY TELEK kis házzal eladó. Arad, Barbu Lantaru-utca 45. (238)

JÓ bizonyítványokkal bíró, németül tudó mindenest bejárónőt alkalmazok. Jelentkezni lehet délután, 12—2 óra között. Heinz Hellmann, Arad Carol-körú 7 földszint. (239)

GYORS- és gépirónő megfelelő irodai alkalmazást keres. Boné, Arad, Nicu Filii rescu-utca 13. (234)